

Kaleva, Lukijan sivu 21.2.2010

Rohkeaa tulkintaa ihmistenpelkotiloista

Terveystieteilijät Hanna Rautio ja Marjo Suhonen kirjoittivat Kalevan alakerrassa (17.2.) pohjoissuomalaisten suhteesta ydinvoimaan. Tiedot perustuvat Pro gradu –tutkielmaan, jonka aineistona on pohjoissuomalaisten sanomalehtien mielipidekirjoituksia. Näin on koottu valikoitu otos pohjoissuomalaisten (?) kirjoittajien kannanotoista, ottaen huomioon toimittajien valta valita julkaistavat kirjoitukset ja olla mahdollisesti julkaisematta mielipiteitä, jotka vaikkapa eivät tue lehden tai päätoimittajan valitsemaa linjaa. Tutkimusasetelman toistettavuus on kovin kyseenalainen. Enemmistö ihmisistä ei ole koskaan kirjoituksia laatinut, kirjoittajajoukko itsessään on siis jo varsin valikoitunut osa pohjoissuomalaisia. Luotettavampi aineiston keruutapa olisi saattanut olla esim. satunnaisotannalla suoritettu haastattelututkimus.

Varsin rohkea on tulkinta ihmisten pelkotiloista. Mielipidekirjoitusten analysointi ei johda ihmisten subjektiivisen tunnetason luotettavaan arviointiin, suuntaan tai toiseen. Kriittisesti ydinvoimaan suhtautuvia on aiemminkin mm. median keinoin varsin tehokkaasti koetettu leimata vainoharhaisiksi pelkureiksi ja pelottelijoiksi, huolimatta mm. virallisissa kuulemisprosesseissa esitetyistä kriittisen suhtautumisen useista asiaperusteista. On jopa kategorisesti väitetty kritiikkiä esittävien omaavan jonkin ”vakaumuksen” ydinvoiman suhteen. Tunne-elämän tai vakaumuksen selvittämiseen liittyvää aineistoa ei ole esitetty. Väitteet pohjautunevat tuntemattomaan mutua-aineistoon.

Myös ydinvoimaan kriiikkittömästi suhtautuvien kirjoituksista voitaisiin em. tutkimuksen keinoin hyvinkin saada selville todellista pelottelua ja pelkotiloja mm. sähköntuotantokapasiteetin riittämättömyydestä, energiatehokkuusvaatimusten aiheuttamista muutoksista arkielämässä, teollisuuden romahduksesta, pelkoa siitä, ettei kansataloudelle tärkeää kilpailukykyä voida ylläpitää muilla keinoilla kuin ydinvoimalla ja pelkoa siitäkin, että lisäydinvoiman rakentamista tulee valtioneuvoston ja eduskunnan periaatepäätösharkinnassa käsitellä lain vaatimalla tavalla. Asiallista ja avointa tiedonvälitystä todella tarvitaan.

Ydinenergialain mukaan valtioneuvoston on harkittava periaatepäätöstä yhteiskunnan kokonaisedun kannalta ja otettava huomioon ydinvoimalaitoksesta aiheutuvat hyödyt ja haitat, kiinnittäen erityisesti huomiota 1) hankkeen tarpeellisuuteen maan energiahuollon kannalta, 2) laitoksen suunnitellun sijaintipaikan sopivuuteen ja ympäristövaikutuksiin ja 3) ydinpolttoaine- ja ydinjätehuollon järjestämiseen. Huomioitavia ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön, d) luonnonvarojen hyödyntämiseen ja d) em. tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin (YVA-laki).

Hanna Halmeenpää, Kalajoki
Vuokko Moisala, Raahen
Helena Maijala, Pyhäjoki
Katja Sipilä, Pyhäjoki